

Kraina skalnych dziwolągów

Kotlina Kłodzka to największa w Sudetach kotlina śródgórska o powierzchni 210 km², zewsząd otoczona górami: Bardzkimi, Złotymi, Bystrzyckimi, Stołowymi oraz Masywem Śnieżnika. Jest to region o niezwykłych walorach turystycznych oraz rekreacyjnych. Można tutaj znaleźć wiele wspaniałych krajobrazów i unikatowych w skali europejskiej miejsc.

Region słynie z urokliwych górskich miasteczek, czystego powietrza, szlaków turystycznych oraz leczniczej wody mineralnej - między innymi dlatego powstały tutaj liczne i słynne w całej Polsce uzdrowiska. W tym regionie przebywali ludzie najznakomitsi - m.in. Fryderyk Chopin i wybitny dyplomata amerykański John Quincy Adams, późniejszy prezydent Stanów Zjednoczonych, gdy był jeszcze ambasadorem USA w Berlinie. Ze podróży po Śląsku latem 1800 roku pisał listy do swojego młodszego brata, które dziś są jednym z cenniejszych źródeł historycznych dotyczących tych ziem.

Niepowtarzalna jest rzeźba terenu. Góry nie są bardzo wysokie - najwyższy szczyt, Śnieżnik, liczy 1425 m n.p.m. - mają niezwykle urozmaicony krajobraz, który zachęca do wędrówek górkimi szlakami. Można powiedzieć: te góry nadają się na każdą porę roku. Bo z racji umiarkowanej wysokości są idealne do turystyki rowerowej, do wycieczek pieszych a także do sportów zimowych.

Nie tylko w śniegu

Góry Stołowe należą do najatrakcyjniejszych grup górskich w Europie Środkowej. Mają one postać płaskowyżu o długości ok. 18 km i szerokości ok. 4,5 km. Występują tutaj unikatowe, bajkowe formy skalne i urwiska, jakie w Polsce spotkać można jedynie w kilku miejscach. W Kotlinie Kłodzkiej znajduje się obecnie 8 rezerwatów przyrody: Puszcza Śnieżnej Białki (Góry Bialskie); Nowa Morawa (Góry Bialskie); Park Narodowy Gór Stołowych; Bukowa Kalenica (Góry Bardzkie); Torfowisko pod Zieleńcem (Góry Bystrzyckie); Śnieżnik Kłodzki (Masyw Śnieżnika); Wodospad na rzece Wilczka (Masyw Śnieżnika); Jaskinia Niedźwiedzia (Masyw Śnieżnika). Szlaki są dobrze przygotowane i liczne, a przez całą Kotlinę przebiega odcinek głównego szlaku sudeckiego, znakowany na czerwono im. Mieczysława Orłowicza. Na Ziemi Kłodzkiej wiedzie on do Złotego Stoku, dalej przez Łądek Zdrój, Śnieżnik, Przełęcz Spaloną, Duszniki Zdr., Kudowę Zdr., Karłów do Ścinawki Średniej a dalej do Słupca i na Przełęcz Srebrną. Ważne znaczenie odgrywa szlak niebieski, okrążający Ziemię Kłodzką głównymi grzbietami pasm górskich.

Szczeliniec Wielki i Mały należą do najpiękniejszych przyrodniczo miejsc w Polsce. Zachwycał się nimi m.in. wielki Johann Wolfgang Goethe. Ten niezwykły obszar zajmuje powierzchnię o wymiarach ok. 600 x 300 m. Dla turystów dostępny jest tylko obszar Szczelińca Wielkiego, na który można wejść od strony Karłowa lub wsi Pasterka, a stąd w zapierające dech w piersiach skalne labirynty Błędnych Skał. Trasa skalnych labiryntów składa się z 12 głównych

atrakcji turystycznych - przede wszystkim niezwykłych skał, których nazwy wzięły się od ich kształtu np. Wielbłąd, Słoń czy Małpolud. Prawdziwą osobliwością przyrody jest natomiast... śnieg leżący w skalnych szczelinach tutaj jeszcze w lipcu.

W sezonie turystycznym wejście na teren Szczelińca Wielkiego i Błędných Skał jest płatne. Wjazdy na tzw. parking górny przy Błędných Skałach możliwe są o każdej pełnej godzinie od 9.00 do 19.00. Warto zaznaczyć, że obiekty turystyczne na terenie Parku Narodowego Gór Stołowych w okresie od 31 października do 1 maja udostępniane są zależnie od warunków pogodowych.

Jaskinia Niedźwiedzia w Kletnie jest swoistym cudem natury - setki stalaktytów, stalagnatów i stalagmitów wprawiają w zachwyt nawet największych sceptyków. Odkryto ją w 1966 roku w czasie prac górniczych, na miejscu odkrycia odnaleziono również setki kości zwierząt z epoki lodowcowej, m.in. niedźwiedzia jaskiniowego (*Ursus spelaeus*) i stąd jej nazwa. Znajduje się ona w Masywie Śnieżnika Kłodzkiego, na prawym zboczu doliny Kleśnicy w górze Stromej – ok. 1167 m n.p.m. Dostępna turystom trasa wynosi około pół kilometra. Jaskinia jest czynna codziennie oprócz poniedziałków i czwartków w godzinach 9.00 -16.40. Ze względu na ochronę unikalnego mikroklimatu ilość wejść jest ograniczona, a każda wchodząca grupa nie może liczyć więcej niż 15 osób, zatem tylko wcześniejsza rezerwacja gwarantuje wejście.

Międzygórze oplecione jest całą siecią pieszych szlaków górskich. Na szczególną uwagę zasługują: Czarna Góra, na szczycie której (wyciąg krzesełkowy czynny również w lecie) znajduje się wieża z widokiem na całą Kotlinę Kłodzką; Żmijowiec; Trójmorski Wierch – jedyne w Europie miejsce, gdzie spotykają się zlewiska trzech mórz: Bałtyckiego, Czarnego i Północnego; Łysa Góra i Góra Parkowa – niewysokie wzniesienie „rozcinające” Międzygórze na pół, z parkiem oraz przedwojennym cmentarzem.

Wieża widokowa na Wielkiej Sowie ma 25 metrów wysokości. Prace przy jej wznoszeniu rozpoczęły się w lipcu 1905 roku, a uroczyste otwarcie, które odbyło się 24 maja 1906 roku, zgromadziło tłumy ludzi. Punkt widokowy wznosi się nad koronami drzew, dzięki czemu roztaczająca się z jej wierzchołka panorama zapiera dech w piersiach. W pogodne dni z wieży widać niezwykłą panoramę Sudetów - ze wszystkimi ważniejszymi miejscami m.in. Śnieżką i Masywem Śnieżnika. Zabytek jest w marnym stanie, ale pozostaje mieć nadzieję, że nikomu nie przyjdzie do głowy pomysł jego zniszczenia, tak jak wieży na Śnieżniku. Wejście na wieżę jest płatne i być może pokryje to, chociaż w minimalnym stopniu, koszty jej konserwacji.

Przebywając w Kotlinie Kłodzkiej warto wybrać się do Kudowy Zdroju i pobliskiej Kaplicy Czaszek w Czermnej. Historia kaplicy sięga roku 1776 r., kiedy ówczesny proboszcz parafii p.w. św. Bartłomieja w Czermnej, ks. Wacław Tomaszek, odkrył na miejscowym cmentarzu i pobliskich polach zbiorowe mogiły kryjące tysiące ludzkich kości i czaszek. 30 000 szkieletów... Jakaż tragedia wydarzyła się tu? Historycy wskazują na ofiary wojen śląskich (1740-42 i 1744-45) bądź wojny siedmioletniej (1756-1763). Jak było na prawdę – nie wiadomo. Niemniej ks. Tomaszek postanowił szczałkom ludzkim stworzyć godne schronienie. Przez wiele lat trwała budowa grobowca, od roku 1776 do 1804. Mimo upływu lat Kaplica Czaszek trwa. Nie jest tylko kolejnym punktem na trasie – jest miejscem refleksji: 30 000 szkieletów, a każdy z nich to osobna historia człowieka. (Uwaga: w okresie zimowo-wiosennym kaplica otwarta jest od godz. 10.00 do 16.00).

Program obowiązkowy

Kotlina Kłodzka to nie tylko piękna kraina otoczona starymi górami, to także pełne życia, stare kurorty, jak Kudowa czy Polanica i malownicze miasteczka, jak Duszniki czy Radków, gdzie niegdyś jeździło się do wód.

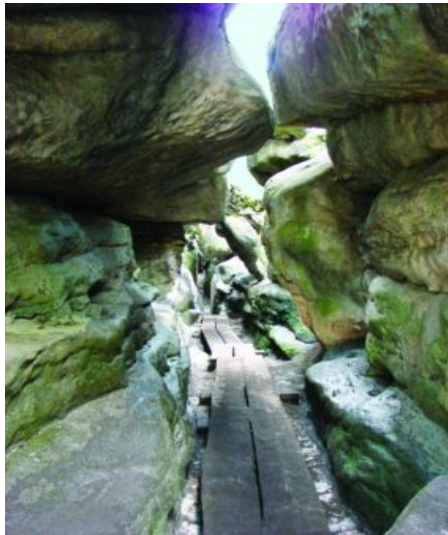
Oto Kłodzko ze swą bastionową twierdzą w miejscu wcześniejszego zamku z 1577 r. i gotycki most na Młynówce z lat ok. 1280-1390 z barokowymi figurami, podobny do mostu Karola w Pradze.

Oto Międzygórze ze swym Ogrodem Bajek. Położony na zboczu Lesieńca (po drodze na Igliczną) ogród to rodzaj skansenu – niezwykła kolekcja drewnianych rzeźb. Na obszarze ćwierci hektara wśród górskiej roślinności i skalnych źródełek kryją się wykonane ręcznie z drewna figurki baśniowych postaci, tajemnicze chatki i altany, mityczne totemy i miniaturowe zameczki. Naczelnym miejscem zajmuje Duch Gór – Liczyrzepa. Jak mówią, początek kolekcji dał leśnik oraz botanik Izidor Kriesten, który tuż po I wojnie światowej wybudował sobie dom w Międzygórzu i rozpoczął gromadzenie tych drewnianych rzeźb tworzonych metodą korzenioplastyki - z kory, patyków itp. przez ok. 20 lat. Po latach wlotów i upadków ogród obecnie znowu kwitnie pod opieką Oddziału PTTK w Międzygórzu.

Tuż-tuż obok centrum Wodospad Wilczki (dawniej nazywany również Wodogrzmotami Żeromskiego) na rzece Wilczka, obowiązkowy punkt na trasie wycieczek do Międzygórza. Powstał w miejscu naturalnego uskoku skalnego. Wody Wilczki spadają malowniczym pióropuszem z wysokości 22 metrów a następnie płyną wąskim i bardzo wysokim wąwozem o pionowych ścianach. Nad wodospadem przerzucony jest stalowy mostek a dookoła rozlokowane punkty widokowe. Do 1997 roku wodospad mierzył 27 metrów. Powódź wymyła wtedy, jak się okazało, sztucznie wykonany próg z początków XIX w. (Przed 1945 r. wysokość wodospadu sięgała nawet 30 m). Wody spadają z progu szerokości ok. 3 m do niewielkiego kotła eworsyjnego. Zimą wokół kaskady tworzy się efektowny lodospad. Kilkaset metrów za wodospadem wody Wilczki docierają do szerokiej doliny zamkniętej wybudowaną w 1908 roku tamą. Tama ma prawie 30 m wysokości i ponad 100 m szerokości. Po jej koronie poprowadzona została ażurowa kładka, z której rozpościerają się piękne widoki. Podczas powodzi w 1997 roku tama uratowała pobliskie miejscowości przed prawdziwą katastrofą – 90 letnia wówczas konstrukcja wytrzymała ogromny napór przelewającej się nad jej górną krawędzią wody. Po powodzi została gruntownie odremontowana.

Wjazd do Międzygórza strzeże Góra Igliczna. Nie jest wysoka (845 m n.p.m.), można na nią wejść szlakiem bardzo trudnym (zielony) lub wręcz spacerową ścieżką. W połowie zbocza mieści się górski, barkowy kościółek – to Sanktuarium Matki Boskiej Śnieżnej, a w nim łaskami słynąca figurka przywieziona tu w XVIII w. z austriackiego Mariazell. Obok kościółka znajduje się kameralne schronisko górskie. Stąd też rozpościera się piękny widok na Kotlinę Kłodzką i Czarną Górę. Jeśli żegnasz już, turysto, przepiękną Kotlinę Kłodzką, niech ten obraz pozostanie Ci w oczach.

Przez Szczeliniec Wielki prowadzi jednokierunkowa trasa zwiedzania. Nic dziwnego, gdyż są miejsca, gdzie trzeba się dosłownie przeciskać, a ścieżka widoczna na zdjęciu należy do tych szerszych.

Ze szczytu odrestaurowanej wieży na Wielkiej Sowie rozciąga się przepiękna panorama Sudetów. Wejście do wieży jest płatne.

Dawny szpital w Radkowie – tutaj ma się mieścić centrum rehabilitacyjne dla seniorów, w miasteczku ma bowiem powstać tzw. sun city.

**Pełna treść artykuł jest dostępna w magazynie „Polska Bliżej” nr 1/2010.
Wszystkich zainteresowanych zachęcam do lektury.**

Nowy numer już za kilka dni pojawi się w kioskach!

Poleca serwis

urlopwpolsce.pl